

На Економскиот дел од Извештајот на Европската Комисија за напредокот на Македонија 2014
On the Economic section of the Report of the European Commission for the Republic of Macedonia 2014 Progress
09. Октомври 2014 /October 9th, 2014

The Republic of Macedonia 2014 Progress Report, published by the European Commission, is a regular report on the progress of the country towards the European integration and its effort to comply with the Copenhagen Criteria as well the conditionality of the Stabilization and Association Process. This report covers the period from October 2013 to September 2014. Inter alia, it analyzes the situation in Macedonia on the basis of the economic criteria for membership. **Finance Think finds the report a balanced assessment of the economic policy in Macedonia, containing both advantages and weaknesses.** In more detail, the Report contains the following critical points for the economic-policy assessment:

- The progress in the economic recovery and the decline of the external imbalances was driven by the strong external sector and foreign direct investment, but structural rigidities continue to impede the proper functioning of the labour market, and fiscal discipline and transparency suffer from being driven by *short-term, ad hoc concerns*.
- The development of competitive private sector is *hampered by difficult contract enforcement, frequent legal changes without adequate consultation of stakeholders, and uneven enforcement of regulatory compliance requirements*.

Извештајот на Напредокот на Република Македонија 2014, објавен од Европската Комисија, е редовен извештај за напредокот на земјата кон Европската интеграција и нејзините напори за исполнување на Критериумите од Копенхаген како и условеноста од Спогодбата за стабилизација и асоцијација. Овој извештај се однесува на периодот Октомври 2013 – Септември 2014. Меѓу другото, тој ја анализира состојбата во Македонија врз основа на економските критериуми за членство. **ФТ го оценува Извештајот како избалансирана оценка на економската политика во Македонија, содржејќи и предности и слабости на економијата.** Подетално, Извештајот ги содржи следниве критични точки за оценката на економската политика:

- Напредокот во економското закрепнување и намалувањето на надворешната нерамнотежа е водено од силниот надворешен сектор и странските директни инвестиции, но структурните ригидности продолжуваат да го попречуваат правилното функционирање на пазарот на труд, и фискалната дисциплина и транспарентност страдаат од тоа што се водени од *краткорочни, ад хок проблеми*.
- Развојот на конкурентен приватен сектор е *попречен од тешкото спроведување на договорите, честите законски измени без соодветна консултација на засегнатите страни и нерамномерното спроведување на регулаторните барања*.

- *Fiscal discipline and transparency deteriorated further*, affecting growth-enhancing capital spending. The 2013 central government deficit target was raised from 3.6% to 3.9% of GDP, accounting for a substantial increase in pension payments and for the arrears, while the actual deficit, at 4.1%, exceeded even the revised target. *The capital expenditure makes up a relatively small part of overall spending* — it accounted for 12% of total expenditure in the 2013 supplementary budget — and is prone to under-execution, with only four fifths of budgeted sums executed.
- The central government debt stood at 40.8% of GDP at end-July 2014, while the gross external debt at 66% of the projected GDP, after the launch of the €500 million Eurobond issue in July. *The continued increase in the levels of government and public debt gives rise to concern about its long-term sustainability*. The government needs to take steps to stabilize debt levels.
- The labour market situation improved somewhat, but unemployment remains persistently high, in particular among the young. *The labour market remains marked by structural rigidities* such as low labour force participation, a lack of mobility of workers between sectors, a skills mismatch and slow reforms of the training and education system, subdued innovation activity by firms, and low labour productivity.
- The ‘regulatory guillotine’ project of the government has made some progress in facilitating market entry, focusing on the reduction of administrative burdens and on measures for small and medium enterprises, but *business still faces difficulties in obtaining licenses and permits*. Market exit remains lengthy, although the government has taken some reform steps in the right direction.
- *Фискалната дисциплина и транспарентност се дополнително влошени*, влијаејќи врз капиталните трошоци што се важни за растот. Дефицитот на централната влада во 2013 година беше зголемен од 3.6% на 3.9% од БДП, заради значајното зголемување на пензиите и заостанатите исплати, а тековниот дефицит од 4.1% ја надмина дури и ревидираната цел. *Капиталните трошоци зафаќаат релативно мал дел од вкупните трошоци* – изнесуваа 12% од вкупните расходи во ребалансот на буџетот за 2013 година, и се склони кон под-извршување, со искористени само четири петтини од буџетираната сума.
- Долгот на централната влада изнесуваше 40.8% од БДП на крајот од јули 2014, а бруто надворешниот долг 66% од проектираниот БДП, по издавањето на Еврообврзницата од 500 милиони евра во јули. *Постојаниот пораст на јавниот долг води до загриженост за неговата долгорочна одржливост*. Владата треба да превземе мерки за стабилизирање на нивоата на долгот.
- Состојбата на пазарот на труд е малку подобрена, но невработеноста останува висока, особено меѓу младите. *Пазарот на труд останува обележан со структурни ригидности* како ниско учество на работната сила, недостиг на мобилност на работниците помеѓу сектори, неусогласеност на вештините и бавни реформи во образовниот систем, воздржани иновациски активности од страна на претпријатијата, како и ниска продуктивност на работната сила.
- Проектот на Владата „регулаторна гиљотина“ направи одреден напредок во олеснување на влезот на пазарот, со фокус врз намалување на административните оптоварувања и мерките за малите и средни претпријатија, но *бизнисот се уште се соочува со тешкотии при добивање лиценци и дозволи*. Излезот од пазарот останува долготраен, иако Владата презема некои мерки во вистинска насока.

- The legal system for a functioning market economy is largely in place, but *inefficiencies arise in practice from lengthy and costly procedures hampering enforcement of laws*. Frequent changes of laws create legal uncertainty.
- The financial system remains stable and financial stability indicators are resilient. Regulatory capital is far above the required levels, the quality of the loan portfolios has improved and non-performing loans do not appear to pose a systemic risk, and are fully provisioned for. However, *access to finance continues to be difficult*, and the non-banking segments of the market need to be further developed, with a view to widening funding opportunities for the private sector. Measures should continue to be taken to repair the bank lending channel, including by fostering the *clean-up of non-performing loan portfolios*.
- The country's macroeconomic and fiscal framework for the period 2014-2016 is optimistic, with gradually increasing growth averaging close to 4 %, driven by domestic demand, and a gradual reduction in the general government deficit ratio to 2.6 % in 2016.
- Правниот систем за функционална пазарната економија во голема мера е во ред, но *неефикасноста се јавува заради долгите и скапи постапки што го попречуваат спроведувањето на законите*. Честите промени во законите создаваат правна неизвесност.
- Финансискиот систем останува стабилен и индикаторите за финансиска стабилност се стабилни. Регулаторниот капитал е далеку над потребното ниво, квалитетот на кредитното портфолио е подобрен и нефункционалните кредити се во целост покриени и не претставуваат системски ризик. Сепак, *пристапот до финансии и понатаму е тежок*, а небанкарските сегменти од пазарот треба и понатаму да се развиваат, со цел проширување на можностите за финансирање на приватниот сектор. Треба да се продолжи со мерките за обнова на каналот за банкарски заеми, вклучително и поттикнување на *чистењето на нефункционалните кредити од банкарските портфолија*.
- Макроекономската и фискалната рамка на земјата за периодот 2014-2016 е оптимистична, со постепено зголемување на растот близу до 4%, воден од домашната побарувачка, и постепено намалување на владиниот дефицит до 2.6% во 2016 година.